

**RELATIONSHIP BETWEEN RELATED FACTORS AND
PHANTOM LIMB PAIN IN LOWER EXTREMITY AMPUTEES**

NAHAREUTHAI KONGTHANA

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(ADULT NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2007**

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องและอาการปวดหลอนในผู้ที่ได้รับการตัดขา
(RELATIONSHIP BETWEEN RELATED FACTORS AND PHANTOM LIMB
PAIN IN LOWER EXTREMITY AMPUTEES)

ณฤทัย กองธนะ 4736676 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: วรณิ สัตยวิวัฒน์, ค.ม.,

ทิพา ต่อสกุลแก้ว, ประ.ด. (ประสาทวิทยาศาสตร์), ปรานทิพย์ ฉายพุทธ, Ph.D. (Nursing)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาพลักษณ์ การเผชิญ
ความปวด ความวิตกกังวล กับอาการปวดหลอนในผู้ที่ได้รับการตัดขากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ได้รับการ
ตัดขาที่มารับบริการทำขาเทียมที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟู
สมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ และศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงานบางพูน จำนวน 85 ราย
เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามภาพลักษณ์ของผู้ที่ได้รับการตัดขา
แบบวัดการเผชิญความปวดของผู้ที่ได้รับการตัดขา แบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญ และ
แบบสอบถามความรู้สึกปวดของผู้ที่ได้รับการตัดขาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่าร้อยละ 63.50 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายและร้อยละ 36.50 เป็นเพศหญิง
โดยร้อยละ 41.18 อยู่ในช่วงอายุ 61 – 92 ปี อายุเฉลี่ย 53.27 ปี พบว่าโรคเบาหวานเป็นสาเหตุ
อันดับหนึ่งของการได้รับการตัดขา (45.88%) ผู้ป่วยร้อยละ 68.24 ได้รับการตัดขาในระดับได้เข้า
และร้อยละ 49.41 กลุ่มตัวอย่างมีอาการปวดหลอนในระดับปานกลาง โดยภาพลักษณ์มี
ความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับอาการปวดหลอน ($r = -.43, p < 0.01$) การเผชิญความ
ปวดมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับอาการปวดหลอน ($r = -.46, p < 0.01$) ความ
วิตกกังวลมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับอาการปวดหลอน ($r = .48, p < 0.01$)

ผลการศึกษาในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลและบุคลากรในทีมสุขภาพควรประเมินอาการ
ปวดหลอน การยอมรับการสูญเสียและการรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้ที่ได้รับการตัดขาเพื่อเป็นข้อมูล
ในการพัฒนาแนวทางในการดูแลผู้ที่ได้รับการตัดขา ซึ่งจะส่งผลให้ลดการเกิดอาการปวดหลอน
และเพื่อให้ผู้ที่ได้รับการตัดขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี

RELATIONSHIP BETWEEN RELATED FACTORS AND PHANTOM LIMB PAIN IN LOWER EXTREMITY AMPUTEES

NAHAREUTHAI KONGTHANA 4736676 NSAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORS: WANNEE SATAYAWIWAT, M. Ed., TIPA TOSKULKAO, Ph. D. (NEUROSCIENCE), PRANGTIP CHAYAPUT, Ph. D. (NURSING)

ABSTRACT

This descriptive study aims at investigating the relationships among body image, pain coping, anxiety and phantom limb pain in amputees. The sample was 85 lower extremity amputees who had a follow up in Prosthetic and Orthotic divisions to prepare for artificial limb and rehabilitation at King Mongkut Hospital, Sirindhorn National Medical Rehabilitation Center, and the Industrial Rehabilitation Center, Thailand. Data were collected from June to October 2006. The instruments consist of demographic questionnaire, coping self-statement scale, body image questionnaire of lower extremity amputee, state-trait anxiety inventory form Y-I, and pain questionnaire for amputees. The data were analyzed and calculated for descriptive statistics and Pearson's Product Moment correlation coefficient.

There were 63.50% of males and 36.50% females participating in this study. 41.18% of subjects were 61 to 92 years old with a mean age of 53.27 (S.D. = 17.92). Diabetes mellitus was the common cause of amputation (45.88%). Most of them (68.24%) were below-knee amputations. 49.41% of participants had moderate phantom limb pain. Body image had a significantly negative relationship to phantom limb pain, at the moderate level ($r = -.43$, $p < 0.01$). Similarly, pain coping had a significantly negative relationship to phantom limb pain at a moderate level ($r = -.46$, $p < 0.01$). Anxiety had a significantly positive relationship to phantom limb pain at a moderate level ($r = .48$, $p < 0.01$).

From the study results, it is recommended that health care providers should primarily assess phantom limb pain and how amputees perceive their limb loss and body image in order to develop a clinical practice guideline by providing education, and applying the complementary and alternative therapy to reduce phantom limb pain.

**KEY WORDS : PHANTOM LIMB PAIN/ AMPUTEE/ BODY IMAGE/
PAIN COPING / ANXIETY**

85 pp.